

1.9.2021

Länsi-Suomen maakuntajohtajien kannanotto Väyläviraston investointiohjelmasta

Länsi-Suomen maakuntajohtajat korostavat alueensa liikenteellistä asemaa ja kasvupotentiaalia

Valtakunnallisessa 12-vuotisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa 2021–2032 (Liikenne12) on Länsi-Suomen suuralueen erityispiirteiden kuvaus. Siinä painottuvat verkottuneisuus kansallisesti ja kansainvälisesti niin henkilö- kuin tavaraliikenteessä sekä pääteiden ja -ratojen eri suuralueita ja alueen sisäistä liikennettä yhdistävä vaikutus, mutta myös muun liikenneverkon ja liikkumispalveluiden suuri merkitys alueen liikkumisessa.

Nyt lausuttavana oleva Väyläviraston investointiohjelma on osa Liikenne12:n toimeenpanoa.

Läntisen ja eteläisen Suomen logistinen asema ja kasvupotentiaali on Väyläviraston investointiohjelmassa pääosin otettu hyvin huomioon. Tämä näkyy niin rata- kuin tieverkolla. Rataverkon toimenpiteet ovat liikenneverkollisia. Tieverkon kohdalla ne ovat pääosin pistekohtaisia palvelutason parantamisia. Jatkovalmistelussa tulisi pistemäisten kohteiden sijaan tarkastella liikenteen strategises ta tilannekuvasta pohjautuvaan tietoon perustuen vaikuttavimpia toimia keskeisiä pääväyliä ja niiden säteilyvaikutuksia priorisoiden. Työmarkkina-alueiden laajentuessa liikenteen välityskyky, sujuvuus, palvelutaso ja turvallisuus nousevat entistä suurempaan merkitykseen.

Tieverkon osalta näkyy hyvä yhteistyö Väyläviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa. Raideliikenteessä ydinverkkokäytävien rooli tulee edelleen korostumaan erityisesti EU-rahoituksessa. Kansainvälisten yhteyksien esittäminen satamayhteyksiä lukuunottamatta on ohjelmassa melko vähäinen. Suomen liikenteellisen kokonaiskuvan kannalta olisi aiheellista mainita ohjelmassa maamme kansainvälisten lentoyhteyksien parantamiseen liittyvät hankkeet.

Jako isoihin kehittämiskohteisiin, isoihin peruskorjaushankkeisiin ja pienempiin parantamiskohteisiin on hyvin perusteltu, samoin hankkeiden jakaminen kahteen koriin suunnittelu- ja toteuttamisvalmiuden mukaan. Kohteiden valinnassa on otettu huomioon sekä henkilö- että tavaraliikenteen tarpeet. Suomen kuljetusvirtojen kannalta tärkeät poikittaisyhteydet ovat aiempaa paremmin esillä. Alemman asteisen tieverkon merkitys erityisesti ruoantuotannon ja biotalouden kuljetusketjuillemme ei tule investointiohjelmassa erityisesti esille. Niiltä osin tulee ylläpito- ja kehittämistarpeet ottaa riittävästi huomioon perusväylänpidon suunnitelmassa. Kaupunkiseutujen kasvavat liikennetarpeet on tuotu hyvin esille.

Länsi-Suomelle tärkeät raide- ja tieliikenteen isot investointikohteet parantavat suurelta osin isoa osaa Suomea. Päärataan ja siihen keskeisesti liittyvät investoinnit vaikuttavat koko Suomen rataverkon täysimääräiseen hyödyntämiseen. Lähes kaikki tiehankkeet parantavat oleellisesti myös liikenneturvallisuutta.

Investointiohjelman toteuttamisessa suurin haaste tulee olemaan kansallisen rahoituksen riittävydessä sekä EU:n CEF2-rahoituskauteen 2021-2027 liittyvien kansallisten suunnittelu-, rakentamis- ja rahoitusvalmiuksien parantamisessa. Resurssien ja valmiuksien riittäminen tarpeelliseen suunnitteluun, erityisesti ohjelmajakson loppupuolella, ei tule ohjelman sisällöstä tarpeeksi hyvin selville. Eurooppalaisten liikenneverkkojen TEN-T-suuntaviivauudistuksen valmistelu on vielä kesken, mutta siinä tulee ottaa

huomioon kaupunkisolmupisteiden esittäminen Länsi-Suomeen. Länsi-Suomen kaupunkisolmupisteiden osalta suunnitelmasta tulee korjata Jyväskylän sijaitsevan ydinverkolla.

Tämän investointiohjelman, Liikenne12-suunnitelman, jo päätettyjen hankkeiden loppuunsaattamisen, MAL-sopimusten liikennekohteiden ja Väyläviraston suunnitteluohjelman kohteista sekä maan hallitusohjelman mukaisista tavoitteista ja Suomen CEF-rahoituskohteista tarvittaisiin yhteinen kooste, jolloin kohteiden seuranta olisi paremmin mahdollista. Kokonaisuuden perustana tulee pitää pitkäjänteistä liikennejärjestelmäsuunnitelmaa.

Investointiohjelman rahoitustason alhaisuus johtaa siihen, että useita isoja ja vaikuttavuudeltaan tärkeitä hankkeita jää investointiohjelman ulkopuolelle, mikä merkitsee selviä pullonkauloja Suomen kehitykselle ellei rahoitustasoa saada korotettua.

Investointiohjelman yksityiskohtaisemmista kohteista jokainen Länsi-Suomen maakunta antaa omat lausuntonsa.

Lisätietoja antavat maakuntajohtajat:

Asko Aro-Heinilä, Satakunta, 050 350 1505, asko.aro-heinila@satakunta.fi

Anna-Mari Ahonen, Kanta-Häme, 050 572 0945, anna-mari.ahonen@hame.fi

Asko Peltola, Etelä-Pohjanmaa, 0400 590 123, asko.peltola@etela-pohjanmaa.fi

Pekka Hokkanen, Keski-Suomi, 040 595 0016, pekka.hokkanen@keskisuomi.fi

Kaj Suomela, Pohjanmaa, 050 312 8650, kaj.suomela@obotnia.fi

Esa Halme, Pirkanmaa, 040 500 3531, esa.halme@pirkanmaa.fi